«Шығыс Қазақстан облысы білім басқармасы Алтай ауданы бойынша білім бөлімінің «Первомайское орта мектебі» КММ қызметіне сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдаудың қорытындылары туралы

АНАЛИТИКАЛЫҚ АНЫҚТАМА

Талдау жүргізілген мерзім: 2025 жылғы 1 қазаннан 2026 жылғы 30 қыркүйек аралығы.

Прибрежный к. **2026 жылғы 27 қазан**

1. Талдау жүргізудің негізі және ұйымдастыру

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау (бұдан әрі - СЖТТ) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарына ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтауға, қабылданатын алдын алу шараларын бағалауға және мектептің одан әрі іс-қимылдарын анықтауға бағытталған.

Құқықтық негіздер: «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 8-бабының 5-тармағы және 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрықпен бекітілген Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидалары (бұдан әрі – Үлгілік қағидалар).

Ұйымдастырушылық негіздер: «Шығыс Қазақстан облысы білім басқармасы Алтай ауданы бойынша білім бөлімінің «Первомайское орта мектебі» КММ қызметіне сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу бойынша жұмыс тобын құру туралы» мектеп директорының 2026 жылғы «25» қыркүйектегі № 107/1 бұйрығы.

Талдау жүргізілетін мерзім: 2026 жылғы 1 қазаннан 20 қазан аралығы.

Жұмыс тобы:

Е.В. Алейникова - ОІ жөніндегі директордың орынбасары;

А.С. Ильясова - бухгалтер;

Т.А. Абакумова – Қамқоршылық кеңесінің төрағасы;

М.Б. Сахариева - кәсіподақ комитетінің төрағасы;

А.В. Комарова - Шығыс Қазақстан облысы білім басқармасының «Алтай ауданы бойынша білім бөлімі» ММ заңгері.

Мектеп басшысы - Наталья Николаевна Рыбина, «Зырян ауданының білім бөлімі» ММ 2011 жылғы 29 маусымдағы № 16/к бұйрығымен тағайындалды.

Талдау нормативтік реттеуді және ұйымдастырушылық - басқарушылық қызметті қамтиды: кадрлық рәсімдер, мүдделер қақтығысы, қызметтер, бюджеттік қаражаттар, сатып алулар, келісімшарттық қатынастар, ақпараттық жүйелер және қызметтердің ашықтығы.

Көздер: 2026 жылға арналған СЖТТ материалдары, директордың 2025 жылғы 25 қазан және 2026 жылғы 27 ақпан жағдайларына сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы ақпараты; 2025 жылы жүргізілген СЖТТ қорытындылары бойынша іс-шараларды орындау және көрсетілген қызметтер туралы мәліметтер. Іс-шараларды іске асыру туралы қорытындылар осы ақпараттың күндеріне сәйкес.

2. Нормативтік және әдістемелік негіз:

Осы есепті дайындау кезінде әрекеттегі редакциядағы келесі актілер қолданылды. Талданған кезеңдегі мәмілелер мен шешімдер өтпелі ережелерді ескере отырып, олардың орындалу күнінде қолданыстағы нормаларға сәйкес бағаланады.

1. 2026 жылғы 15 наурызда республикалық референдумда қабылданған Қазақстан Республикасының Конституциясы (2026 жылғы 1 шілдеде күшіне енген).

2. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V ҚРЗ Заңы.

3. «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрығы.

4. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы.

5. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V ҚРЗ Еңбек Кодексі.

6. «Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығы;

7. «Мемлекеттік және әлеуметтік жауапкершілігі бар көрсетілетін қызметтер туралы» Қазақстан Республикасының 2013 жылғы 15 сәуірдегі № 88-V Заңы.

8. Қазақстан Республикасының 2025 жылғы 15 наурыздағы № 171-VIII ҚРЗ Бюджет кодексі.

9. «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының 2024 жылғы 1 шілдедегі № 106-VIII ҚРЗ Заңы.

10. «Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2024 жылғы 9 қазандағы № 687 бұйрығы.

11. «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 1 наурыздағы № 413-IV Заңы.

12. Қазақстан Республикасының 1994 жылғы 27 желтоқсандағы № 268-XIII азаматтық кодексі (Кіріспе).

Әдістемелік материал: СЖТТ жүргізу бойынша ұсынымдар әрекеттегі Үлгілік ережелерге қайшы келмейтін бөлігінде Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2022 жылғы 30 желтоқсандағы № 488 бұйрығымен бекітілген. Қорытынды құжаттардың нысандары Үлгілік ережелермен анықталады.

Ішкі құжаттар: Мектептің ережесі, Ішкі еңбек ережелері, бұйрықтар, 2025 жылғы СЖТТ қорытындылары бойынша іс-шаралар ережелері және жоспары. Мектептің ішкі құжаттары Қазақстан Республикасының НҚҚ ауыстырмайды.

3. 2025 және 2026 жылдардағы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы жұмыстар.

Ұйымдастырушылық шаралар. Қаражат жинауға тыйым салу туралы бұйрық шығарылды; директордың ақпаратына сәйкес бұйрықпен білім беру процесіне қатысушылар таныстырылды. Академиялық адалдық туралы 2.9-тармақты қоса алғанда, Ішкі еңбек ережелері бекітілді. Плагиаттың, алдаудың және басқа да адал емес мінез-құлықтың алдын алу тәсілдері, сондай-ақ бұзушылықтар үшін жауапкершілік пен салдарлар анықталды. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мәселелері директор мен Қамқоршылық кеңесінің отырыстарында талқыланады. Академиялық адалдықты нығайту үшін ата-аналармен және қоғаммен өзара әрекеттесу ұйымдастырылды.

2025-2026 ж. СЖТТ өткізу жарияланды: https://www.instagram.com/p/Dd0SFgyjIfp/

Өткен жолғы талдаудың ұсыныстарын орындау. 2025 жылғы 2 қазандағы № 91 бұйрықпен 2025 жылға арналған СЖТТ жөніндегі жұмыс тобы құрылды. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының себептері мен жағдайларын жою жөніндегі аналитикалық есеп пен жоспар 2025 жылдың 10 қазанында жасалған. Бұл бұйрық алдыңғы талдауға қатысты.

2025 жылғы 15 қазанда қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптары бойынша білімін бағалау механизмі әзірленді, Google формасы жасалды және білімді бақылау жүргізілуде. Сондықтан, 2025 жылғы СЖТТ механизмін әзірлеу туралы ұсынысы құралды жасау деңгейінде жүзеге асырылды. Оны іске асырылмаған шара ретінде қайтадан енгізу негізсіз. 2025 жылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы білуі бойынша сауалнамаға 32 респондент қатысты. Орташа балл 10 балдың 8,81 баллын құрады, дұрыс жауаптың деңгейі 88,1%. 21 қатысушы (65,6%) ең көп 10 балл жинады, ал 27 қатысушы (84,4%) 8-ден 10 баллға дейін жинады. Барлық респонденттер сыбайлас жемқорлық ұғымын дұрыс анықтады. Табыс декларацияларының рөлі (96,9%), табыс айырмашылықтарын анықтау және сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім берудің маңыздылығы (әркайсысы 93,8%) бойынша жоғары нәтижелер көрсетілді.

Ең қиын сұрақтар «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының қабылданған жылы - 65,6% дұрыс жауап, табыс пен мүлік арасындағы сәйкессіздіктерді тексеру негіздері - 81,3% және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың қағидаттары - 84,4%. Жалпы алғанда, нәтижелер тексерілетін сұрақтарды жақсы түсінгенін көрсетеді.

Ағымдағы рәсімдерді бақылау. Қызметтердің сапасына, боş орындар туралы ақпараттарға және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылды насихаттауға үнемі бақылау жүргізіледі. Мұндай бақылау жариялымдардың толықтығын және кадрлық рәсімдердің мерзімдерін тексеру қажеттілігін жоққа шығармайды.

Ұжыммен жұмыс. 2026 жылғы 25 ақпанда Прибрежный кентінің ақсақалдар кеңесінің өкілдерімен «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы бастама: Біз Заң мен Тәртіпті таңдаймыз» тақырыбына кездесу өтті. Кездесу 20 адамды қамтыды. Директордың ақпаратында мектептің Instagram парақшасындағы жазбасына сілтеме қалтырылды.

Оқыту және тәрбие беру жұмысы. Информатика сабақтарында деректерді қорғау, алаяқтықтың алдын алу, технологияны этикалық тұрғыдан пайдалану және ақпараттың ашықтығы қарастырылады.

2025 жылғы қазан айында бастауыш және жоғары сынып оқушылары «Қауіпсіз интернет» челленджіне қатысты.

4. Талдау жүргізілген мерзімде қызметтерді көрсету.

Мектептің 2025 жылғы 1 қазаннан 2026 жылғы 30 қыркүйекті қоса алған мерзімдегі есебіне 10 қызмет түрі кіреді, барлығы 97 қызмет көрсетілген. Төмендегі атаулар аналитикалық мақсаттар үшін қысқартылған; ресми есептерді жүргізу кезінде ағымдағы атаулар мен тізілім кодтары пайдаланылады.

	Қызметтің түрі	**Саны**
	Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарына құжаттарды қабылдау және балаларды қабылдау	6
	Жалпы білім беретін бағдарламалар бойынша құжаттарды қабылдау және балаларды қабылдау	9
	Мектептер арасында ауыстыру үшін құжаттарды қабылдау	6
	Балаларды үйде жеке оқытуды ұйымдастыру үшін құжаттарды қабылдау	0
	Педагогтарға біліктілік санаттарын беруге немесе растауға аттестациядан өту үшін құжаттарды қабылдау	4
	Балалардың жекелеген санаттарына қала сыртындағы және мектеп жанындағы лагерьлерде демалуы үшін құжаттар қабылдау және жолдама беру	6
	Білім алушылардың жекелеген санаттарына тегін және жеңілдетілген тамақтандыруды ұсыну	39
	Негізгі орта және жалпы орта білім туралы құжаттардың көшірмелерін беру	1
	Оқушылар мен тәрбиеленушілерге қаржылық және материалдық көмек көрсету	14
0	Қосымша білім беру ұйымдарына құжаттар қабылдау және оқуға қабылдау	12
	Барлығы:	97

Қызмет көрсетуде бұзушылықтар анықталған жоқ. Дегенмен, тегін және жеңілдікпен тамақтандыру кезінде табыс туралы дәл емес ақпаратқа негізделген шешімдер қабылдау қаупі әлі де бар.

Мектепте тікелей өтініштерді қабылдау өздігінен сыбайлас жемқорлық бұзушылық болып табылмайды. Маңыздысы белгіленген тәртіпті сақтау, критерийлерді тең қолдану, ақпаратты қолжетімді заңды құралдар арқылы тексеру және шешімнің негізін құжаттау.

Статистиканы журналдармен және ақпараттық жүйелермен салыстыру, сондай-ақ өтініштерді, нәтижелерді және шешімдерді бөлек тіркеу ұсынылады.

5. Ашықтық және кадрлық рәсімдердің тәуекелдері

1-тәуекел. Жарияланған ішкі құжаттардың толық еместігі.

Жағдайлар. Мектепте Сыбайлас жемқорлыққа қарсы кеңес туралы, Қамқоршылық кеңесі туралы, Әкелер кеңесі туралы, ұялы телефондарды пайдалану туралы ережелер және басқа да ішкі құжаттар қолданылады. СЖТТ материалдарында сайт үзілістерімен жұмыс істейтіндіктен, олардың сайтта ішінара орналастырылғаны атап өтілген.

Себебі және ықтимал салдары. Азаматтармен әрекеттестік ережелері туралы ақпараттың толық еместігі шешім қабылдауға кедергі келтіреді және таңдамалы түрде орындауға жағдай жасауы мүмкін. Іс-шаралар туралы әлеуметтік желілердегі жазбалар жариялануға жататын ағымдағы құжаттардың қол жетімділігін ауыстыра алмайды.

Ұсыныстар. Ішкі құжаттардың түгендеуін жүргізу, жарияланатын ақпарат тізімін анықтау, жаңартуларға жауапты тұлғаны тағайындау және жаңарту мерзімін белгілеу. Жеке деректер мен басқа да құпия ақпаратты қоспағанда, бекіту күндерімен ағымдағы нұсқаларды жариялау. Сілтемелердің қолжетімділігін және құжаттардың өзектілігін тексеру жүйесін құру.

Іске асыруды растау. Басылым туралы белгілерімен құжаттар тізілімі, сайт парақшаларына сілтемелер және бақылау тексерудің қорытындылары.

2-тәуекел. Бос орындар туралы ақпараттардың уақытында жаңартылмауы.

Жағдайлар. Жартылай уақыттық жұмыс орындары enbek.kz порталында жарияланады. Жұмыс орындары туралы хабарландырулар үнемі бақылауға алынған; дегенмен, қызметкердің өз ынтасымен жұмыстан босатылуына байланысты бос орындар туралы ақпаратты кешіктіріп жариялау қаупі бар.

Себебі және ықтимал салдары. Жарнамаларды жаңартудың резервтік процедурасының болмауы кандидаттардың ақпаратқа тең қолжетімділігін шектеп, басқа тұлғаларды қабылдау жағдайын жасауы мүмкін.

Ұсыныс: Жарнама мерзімдерінің күнтізбесін жүргізу, жарнамалардың өзектілігін алдын ала тексеру, ауыстырушы қызметкерді тағайындау және техникалық ақауларды тіркеу. Әрбір лауазым үшін жариялау арналарын, талаптарын және мерзімдерін қоса алғанда, белгіленген жұмысқа қабылдау талаптарын сақтау. enbek.kz сайтында жариялау басқа міндетті процедураларды алмастырмайды.

Іске асыруды растау. Жарияланым және жаңарту күндері көрсетілген бос орындар тізімі, сақталған хабарландырулар, іріктеу құжаттары және ай сайынғы бақылау жазбасы. Келесі кезеңге арналған шолу қайталанатын кемшіліктердің түзетілгенін растауы керек.

6. Қаржылық тәуекелдер және өтініш берушілердің мәліметтерін тексеру.

3-тәуекел. Қаржылық бақылаудың жеткіліксіздігі

Жағдайлар. Нақты құқықсыз шығындар, сатып алулар немесе келісімшарттық шешімдер туралы ақпарат жоқ. Сондықтан тәуекел әлеуетті деп бағаланады; техникалық ақаулық сыбайлас жемқорлықты дәлелдемейді.

Себебі және ықтимал салдары. Өкілеттіктердің анық емес бөлінуі және өзгерістерді жеткіліксіз тіркеу расталмаған құжаттарға түзетулер енгізуге, ашық емес шешімдерге және бақылау рәсімдерінің өткізіп алынуына әкелуі мүмкін.

Ұсыныс: Білім бөлімінің бухгалтерлік және заң бөлімдерімен бірлесіп бюджетті жоспарлау, сатып алу, қабылдау және төлемдерді бақылау нүктелерін анықтау: құжаттарды кім дайындайды, қарайды және бекітеді; өзгерістер мен мүдделер қақтығысы қалай тіркеледі; жүйелерге кімнің қол жеткізе алатынын. Резервтік көшірме жасау және деректерді қалпына келтіру тәртібін белгілеу. Мектептің өкілеттігі шегіндегі шараларды ішкі құжатпен бекіту және оларды қолданыстағы қаржылық және сатып алу заңнамасына сәйкес келісу.

4-тәуекел. Дұрыс емес ақпаратқа негізделген тамақтандыру бойынша шешімдер

Жағдайлар. Жауапты қызметкер үшін өтініш берушілердің табыстары туралы деректқорлар қол жетімсіз. Жеке өтініш біліру толық емес немесе нақты емес ақпаратқа әкелуі мүмкін. Материалдарда жалған ақпарат беру немесе негізсіз тамақтандыру жағдайлары анықталған жоқ.

Себебі және ықтимал салдары. Шешімдерді құжаттаудың жеткіліксіздігінде деректерді тексерудің шектеулігі, соның ішінде белгілі бір тұлғалардың мүдделері үшін қолдауды негізсіз беру немесе бас тарту жағдайына әкелуі мүмкін.

Ұсыныс. Қолданыстағы қызмет көрсету ережелерін сақтау; қызметтерді беру және беруден бас тарту негіздерін тіркеу; ақпаратты заңды түрде белгіленген арналар және ведомствоаралық ынтымақтастық арқылы алу. Дауларды заң бөлімімен келісу. Белгіленген тізімнен тыс қосымша құжаттарды талап етпеу және қызметкерлерге деректқорларға рұқсатсыз кіруге жол бермеу.

Тексеруді автоматтандыру бойынша ұсыныстар уәкілетті органға білім бөлімі арқылы жіберілуі тиіс.

Іске асыруды растау. Шешімдердің негіздерін құжаттау, істерді кездейсоқ қарау нәтижелері және деректерді тексеруді жақсарту бойынша ұсыныстарға уәкілетті органның жауабы.

7. Қорытындылар және келесі қадамдар

Талдау жүргізілген кезеңде ұйымдастырушылық және білім беру іс-шаралары өткізілді. Қызметкерлердің білімін бағалау механизмі әзірленді; оны әзірлеу бойынша бұрынғы ұсыныстар қайталанбайды. Қайталама мониторингтің көлемі мен нәтижелерін бағалау қажеттілігі сақталған; қызметкерлердің лауазымдық, сыбайлас жемқорлыққа байланысты құқық бұзушылықтары мен қылмыстары үшін тәртіптік жаза қолдану фактілері анықталған жоқ.

Анықтамада сыбайлас жемқорлық қаупінің төрт саласы бөлініп көрсетілді: мектеп сайтының тұрақсыз жұмысына байланысты құжаттардың толық жарияланбауы; қызметкердің өз ынтасымен кенеттен жұмыстан босатылуына байланысты бос жұмыс орындары туралы ақпараттың уақтылы жаңартылмау қаупі; қаржылық бақылаудың жеткіліксіз ресімделуі; өтініш берушілердің ақпаратын тексерудің шектеулігі.

Соңғы екі сала бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық әрекеттер емес, ықтимал жағдайлар сипатталған.

СЖТТ қорытындылары бойынша мынадай ұсыныстар шығарылды:

1. Анықтаманы тиісті бөлімдермен келісіп, оған Үлгілік ережелерде белгіленген мерзімде басшының қол қоюы қамтамасыз етілсін.

2. Анықтамаға қол қойылған күннен бастап 10 жұмыс күні ішінде Үлгілік ережелерге 2-қосымша нысанына сәйкес іс-шаралар жоспары бекітілсін. Әрбір тәуекел үшін іс-шара, жауапты тұлға, мерзімі және растау нәтижесі көрсетілсін.

3. Жоспарға басылымдардың тізімі, бос орындардың мерзімдерін бақылау, қаржылық бақылау рәсімдері және өтініш берушілердің мәліметтерін заңды түрде тексеру қосылсын. Мерзімдер жұмыс көлеміне байланысты анықталсын; басым ұйымдастырушылық шаралар жоспар бекітілгеннен кейін 30 жұмыс күні ішінде орындалуы керек.

4. Қорғалатын ақпаратты таратуға қойылған шектеулерді сақтай отырып, жоспар бекітілгеннен кейін 3 жұмыс күні ішінде анықтама мен жоспар интернет-ресурста жариялансын.

5. Қызметкерлердің білімін бақылау жалғастырылсын, қиындық тудырған тақырыптарға қосымша түсініктемелер берілсін, 8 баллдан кем жинаған бес қатысушымен жеке жұмыс, және өзгерістерді бағалау үшін қосымша сауалнама жүргізілсін, қызметтердің сапасы және өтініштердің орындалуы бақылауға алынсын, қызметкерлермен, оқушылармен және ата-аналармен алдын алу жұмыстары жүргізілсін. Іске асыру растау құжаттарымен және нақты процедуралық өзгерістер негізінде бағаланысын.

Жұмыс тобы

ОІ жөніндегі директордың орынбасары _____ Е.В. Алейникова

Бухгалтер _____ А.С. Ильясова
Қамқоршылық кеңесінің төрағасы _____ Т.А. Абакумова
Кәсіподақ комитетінің төрағасы _____ М.Б. Сахариева
Заңгер _____ А.В. Комарова

Іс-шаралардың орындалуын растайтын құжаттар

2026 жылы СЖТТ өткізу туралы бұйрық, 2025 жылғы 10 қазандағы жоспар, 2025 жылғы 15 қазандағы білімді тексеру механизмі және бақылау нәтижелері, жарияланымдар мен бос орындар тізімі, көрсетілген қызметтердің есебі. Бұл құжаттар ұсыныстардың орындалуын бақылаудың дәлелді негізі болып табылады.

«Шығыс Қазақстан облысы білім басқармасы Алтай ауданы бойынша білім бөлімінің «Первомайское орта мектебі» КММ директоры _____ Н.Н. Рыбина

Қол қойылған күні 2026 жылғы «27» қаңтар